

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

Steve Vukile Tshwete Onderwys Kompleks • Sone 6 Zwelitsha 5608 • Privaatsak X0032 • Bhisho 5605
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

HOOFDIREKTORAAT – KURRIKULUMBESTUUR

**GRAAD 12 LEERDER
ONDERSTEUNINGSPROGRAM**

**HERSIENING AND REMEDIËRENDE ONDERRIG
INSTRUMENT:
ANTWOORDE**

VAK: AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL – EERSTE VRAESTEL

Junie 2009

Hierdie dokument bestaan uit 10 bladsye.

Streng gesproke nie vir toets-/eksamendoeleindes nie.

AFDELING A: KYK- EN LEESBEGRIP**Nasienmemorandum/nasien van die leesbegrip:**

- Spelfoute in een-woord-antwoorde word by EAT gepepenseer.
- Spel- en taalfoute in langer antwoorde word nie gepepenseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/LUG JOU MENING-vrae, word die punte verdeel: 1 punt vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING en 'n punt vir die rede/motivering/aanhaling.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepepenseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepepenseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Vir meervoudigekeuse-vrae word BEIDE die letter EN die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is, aanvaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP	PUNT	BARRETT
VRAAG 1: LEESBEGRIP – KOERANTARTIKEL		
1.1 Helen is aangewys as beste burgemeester ter wêreld. /Wêreld se beste/top burgemeester. ✓	1	2
1.2 Internasionale City Mayors-projek ✓	1	2
1.3 Desmond Tutu OF Nelson Mandela ✓	1	1
1.4 1.4.1 Nee. ✓	1	3
1.4.2 “dagboek verander” (Die antwoord moet uit TWEË WOORDE bestaan).	1	3
1.5. C – dis tot die voordeel van die gemeenskap as daardie mense hulle vaardighede goed benut. ✓	1	4
1.6 onderwys ✓	1	1
1.7 Om burgemeesters regoor die wêreld wat baie vir hulle betrokke stad/dorp doen, te vereer./ Om erkenning te gee aan burgemeesters wat hulle op goeie dienslewering toespits. ✓	1	2
1.8 Sy het nog nie uitgevind wie haar genomineer het nie. /Sy weet nog nie wie verantwoordelik was vir haar nominasie nie./Sy ken nie die persoon nie./Sy probeer nog steeds uitvind wie die persoon is. ✓	1	3
1.9 Die woord “ <i>haweloses</i> ” moet in die leerder se EIE woorde beskryf word. Dit verwys na mense wat geen huise/heenkome/dak oor hulle koppe het nie. Mense wat op straat slaap. ✓	1	4
1.10 “Zille se vingers is op die stad se pols.” ✓ (Dit MOET hierdie sin wees)	1	4
1.11 A – besorgd ✓	1	5
	[12]	

VRAAG 2: LEESBEGRIP – BRIEF AAN DIE PERS	PUNT	BARRETT
2.1 Nie huiswerk gedoen nie. ✓	1	1
2.2 “nie meer kinderspeletjies” (DRIE woorde) ✓	1	4
2.3 Kinders is bewus van hulle regte EN ouers ondersteun kinders/ouers help nie die onderwysers met dissipline nie. ✓✓	2	3
2.4 Hy bedoel eintlik dat die onderwyser regtig moet bedank en nie net aanhoudend belowe om dit te doen nie./Hulle hoop eintlik dat hy regtig sal bedank. ✓	1	5
2.5 Dit is die plig van elke ouer om hulle kinders te leer om ander mense te respekteer. ✓	1	3
	[6]	

VRAAG 3: LEESBEGRIP – INHOUDSOPGAWE	PUNT	BARRETT
3.1 3.1.1 Nick Santonastasso OF slegs die naam of die van ✓	1	1
3.1.2 Vingeralleen is baie gepas omdat hy/Nick slegs met EEN VINGER gebore is ✓ en nogtans byna alles kan doen, soos bv. skaatsplankry. ✓	2	5
3.2 Kinders wat televisie kyk of in 'n vertrek is waar die televisie aan is, speel minder/speel vir 'n korter tyd /speel nie solank nie. ✓	1	3
3.3 afvat-wet ✓	1	1
3.4 Die geld wat met die verkope van die armbande verdien/gemaak word, gaan gebruik word om kos vir die hongeres/armes/behoeftiges te koop. ✓	1	4
3.5 sing ✓	1	2
	[7]	

VRAAG 4: VISUELE GELETTERDHEID – STROKIESPRENT	PUNT	BARRETT
4.1 Dat Frankie baie swak gedoen het./Frankie het sekere vakke soos Afrikaans en Wiskunde nie goed geslaag nie./Sy punte is nie na wense nie. ✓	1	4
4.2 Sy boek is onderstebo. Die boek word nie reg vasgehou nie ✓	1	2
4.3 skaatsplank ry ✓ en tv. kyk ✓	2	4

4.4 Hy wil eendag 'n (SAL-) vlieënier word ✓	1 [5]	2
--	----------	---

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 5: GOEIE WENKE HOE OM DIE BEROEPSLEER SUKSESVOL TE KLIM**

Die opsomming word TWEE KEER gelees:

- vir feite en taalfoute.
- vir onvolledige sinne.

Nasienmemorandum/nasien van die opsomming

✓ Kandidate moet die opsomming in die vereiste formaat aanbied. Opsommings in die verkeerde formaat word **nie geassesseer nie**.

✓ Slegs feite wat in **vol sinne** aangebied word, verdien punte.

- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.

✓ Kandidate **moet** die **korrekte** getal woorde aandui.

❖ Punte word soos volg toegeken vir **EAT**:

- ✓ 7 punte vir 7 feite
- ✓ 3 punte vir taal

Penaliseer soos volg:

- ☒ Indien die opsomming te lank is, word daar slegs 5 ekstra **woorde** toegelaat. Die **res van die opsomming word geïgnoreer**.
- ☒ Indien die opsomming te kort is, maar dit bevat al die vereiste inligting, word die kandidaat **nie gepeenaliseer nie**.
- ☒ Taalfoute (grammatika, spelling en puntuasie): trek soos volg af van die 3 punte wat toegeken word vir taal:
 - ☒ 0 – 4 foute: geen penalisering
 - ☒ 5 – 10 foute: trek 1 punt af
 - ☒ 11 – 15 foute: trek 2 punte af
 - ☒ 16 foute of meer: trek 3 punte af
- ☒ Vir direkte aanhalings van **volledige sinne** word daar soos volg gepeenaliseer:
 - ☒ 1 – 3 volledige sinne aangehaal: geen penalisering
 - ☒ 6 – 5 volledige sinne aangehaal: trek 1punt af
 - ☒ 6 – 7 volledige sinne aangehaal: trek 2 punte af
- ☒ Trek 1 punt af van die totaal vir getal feite plus taalgebruik indien die kandidaat nalaat om getal woorde aan te dui of indien die verkeerde getal woorde aangedui is.

LENGTE

- ☒ Tel die aantal woorde en haal enige deel meer as 70 woorde deur.
- ☒ 1 punt word afgetrek as korrekte getal woorde nie aangedui is nie.

LET WEL: Kandidate mag nie afkortings gebruik in hul opsommings nie, maar indien dit in die opsomming voorkom, word elke afkorting getel volgens die getal woorde wat dit voorstel.

Moontlike FEITE: SEWE GOEIE WENKE HOE OM DIE BEROEPSLEER SUKSESVOL TE KLIM:

1. Lewer positiewe kommentaar/Gee 'n kompliment vir enige goeie stuk werk/gedrag. ✓
2. Waardeer mense se vriendelikheid en behulpsaamheid. ✓
3. Behou oogkontak met die persoon met wie jy praat./Luister met aandag as iemand met jou praat. ✓
4. Almal is geregtig op 'n eie opinie./Moenie jou standpunt op ander probeer afdwing nie. ✓
5. Wees vriendelik teenoor almal./Vriendelikheid kos niks nie. ✓
6. Laat ruimte vir humor OF Maak grappies, maar nie op 'n manier wat ander seermaak nie./Probeer om die ligte kant van die lewe te sien./Vul jou dag met sinvolle pret. ✓
7. Moenie te veel van jou persoonlike lewe aan jou kollegas vertel nie./Hou sekere persoonlike sake privaat. ✓

OF

HIERDIE IS DIE SENTRALE WOORDE WAARNA DAAR IN DIE SINNE GEKYK WORD.

1. Komplimente waar gepas
2. Wys jou waardering
3. Luister aandagtig na ander
4. Almal het opinies
5. Wees vriendelik
6. Gesonde humor
7. Privaatheid/hou jou persoonlike sake privaat

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL

	VRAAG 6 – WOORDSTRUKTURE	PUNT	BARRETT
	SPELLING: ✓ Een-woord-antwoorde word verkeerd gemerk as die spelling verkeerd is. ✓ In volsin-antwoorde word verkeerde spelling net gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word. ✓ Waar 'n afkorting getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.		
6.1	bogenoemde	1	1
6.2	beste	1	1
6.3	Hy	1	3
6.4	student (NIE LEERDER NIE)	1	3
6.5	toename	1	3
6.6	graad	1	4
6.7	vlees	1	1
6.8	versoek	1	2
6.9	na	1	4
6.10	smiddae	1	2
6.11	skole	1	3
6.12	vinniger	1	3
6.13	aanskoulike	1	1
6.14	honderd	1	1
6.15	liefdeslewe	1	1
6.16	gebroke	1	1
6.17	Wie	1	4
6.18	afrigter	1	4

6.19	Suid-Afrikaners	1	3
6.20	vir wie	1 [20]	2

	VRAAG 7 – SINSTRUKTURE	PUNT	BARRETT
	✓ Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui. ✓ Waar direkte en indirekte rede en punktiasie getoets word, mag ½ punte toegeken word.		
7.1	hulle die een of ander reël oortree het. ✓	1	3
7.2	Met die nuwe wet kan onderwysers dit nie meer ✓doen nie. ✓	2	3
7.3	Wanneer opvoeders 'n probleem het, vind hulle altyd 'n oplossing. ✓/Opvoeders vind altyd 'n oplossing wanneer hulle 'n probleem het. ✓	1	3
7.4	Die reëls is deur ✓ die meeste van die leerders gehoorsaam. ✓	2	3
7.5	of dit die moeite werd is ✓om skool te hou. ✓	2	3
7.6	hulle onderwysers te respekteer. ✓	1	3
7.7	Die leerders het selfs die onderwysers geslaan. ✓	1	3
7.8	Die Minister stel nuwe reëls voor om die probleem van geweld te bekamp. ✓	1	3
7.9	Leerders is doodbang vir die nuwe reëls. ✓	1	3
7.10	Ouers sal baie gelukkig (wees) hieroor wees. ✓	2	3
7.11	Onderwysers is egter bekommerd dat ✓ ouers nie hulle deel gaan ✓ bydra nie.	1 [15]	3

	VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID	PUNT	BARRETT
8.1	Hy impliseer dat Andy baie lui is./Hy het altyd 'n verskoning om nie tuin te maak nie. ✓	1	5
8.2	Hy weet dat Andy se verskonings nie geldig/waar is nie./ Hy weet dat Andy baie lui is./ Hy weet dat Andy nie regtig in die tuin wil werk nie, daarom soek hy na flou verskonings. ✓	1	5
8.3	medisyne ✓	1	5
8.4	8.4.1 Hy het bedoel wat die man/ medisyneman/dokter/moetie-man met die suiker, meel, sout en water gaan maak./ Wat hy met die bestanddele of die goed wat hy so meng, gaan maak./Hy wou weet wat die moetie-man met die goed gaan/wou doen wat hy so gemeng het. ✓	1	3
	8.4.2 Die moetie-man het dit geïnterpreteer as hoeveel geld hy daarmee gaan maak./Watter profyt/wins hy daarmee gaan maak./Wat hy die mense daarvoor gaan vra. ✓	1 [5]	5

TOTAAL AFDELING C: 40

GROOTTOTAAL: 80